

Quisling hadde edle motiver

Av P. O. Storlid

Noen refleksjoner over Quislings opptreden 9. april, i tilknytning til ANTON OLSTADS udmerkede innlegg i Folk og Land 1/87: I hovedsak kan spørsmålet sees enten fra et juridisk eller fra et moralsk synspunkt. Avhengig av hvilket man velger, vil man kunne nå frem til meget forskjellige konklusjoner, ikke nødvendigvis bare til de to som skal skisseres her. Men de øvrige vil antagelig i det vesentlige bare bli varianter av disse:

Velger man det første utgangspunkt, vil man umiddelbart måtte si at det ikke tilligger noen borger å «avsette» konstitusjonelle myndigheter og selv ta deres plass, og aller minst når fremmed stridsmakt står i landet. Det er statskupp. Derimot ikke nødvendigvis forræderi, som uttrykkelig forutsetter en forrædersk hensikt. Ingen lovgivning godtar statskupp, men ettermæle og historie kan gjøre det. Historisk sett er så godt som alle

gjeldende konstitusjoner «ulovlige» i henhold til den som var før. Ut fra dengang rådende rettsforhold kan for såvidt forsøket på å etablere full norsk selvstendighet i 1814 sees på nettopp som statskupp. Oftest vil bedømmelsen bero på om det var vellykket eller ikke. Quisling var ikke det. Dertil kommer, og særlig i politikk, at man gjerne selv vil bedømmes ut fra virkelige eller foregitte hensikter, og bedømmer andre

ut fra resultatene, når disse ikke var gode. «Rettsoppgjøret»s menn hadde det lett. Allerede spørsmålet om det uten Quisling 1940–1945 kunne vært like galt eller kanskje enda mye verre, var farlig kjette-ri.

Fra en moralsk synsvinkel blir spørsmålet – og kanskje svaret – et annet. Her er motivet avgjørende. At Quisling med sin fortid skulle ha hatt annet enn gode motiver, er hverken innlysende eller sannsynlig. Hverken i hans fortid eller i hans karakter er det noe som gjør det rimelig å tillegge ham slike. Tvert imot. Er det da ikke rimelig å anta at de var edle? Det er tankevekkende idag å se tilbake på hvorledes general de Gaulle i sine erindringer for snart 40 år

siden fullt ut tilkjente sine verste fiender på Vichy-siden edle motiver. Forklaringen er innlysende: de Gaulle hadde selv ikke snev av skyld i sitt lands misère, og kunne i kraft av sin egen innsats være romslig. Her var situasjonen annerledes. De Gaulle var stor, som hans verk var det. Hva som var her, vet vi.

Står man da altså i tilfellet Quisling overfor en mann hvis motiver nok var gode, men hvis situasjonsbedømmelse var grunnleggende gal? Så enkelt er det ikke. Nettopp her er det at spørsmålet for alvor floker seg til: gamle Hoff i «Farmand» sa engang at «det farligste ved Quisling var at han hadde rett!». Og Hoff tok ikke feil i det. Lenge før andre i (Forts. s. 6)

Var Nygaardsvold-regjeringen lovlig?

Av David Strømme

En kort bemerkning til oberst-løytnant Anton Olstads innlegg i «Folk og Land» nr. 1 d.å.

Kan være enig i mye av det han her mener, men vil gjøre oppmerksom på, at selve lovligheten av Nygaardsvold-regjeringen vel var noe tvilsom.

Høsten 1939 skulle det ha blitt stortingsvalg, men i strid med Grunnloven forlenget det da sittende Storting sin egen funksjonstid.

Med dette må en ha rimelig grunn til å tvile på lovligheten av den norske regjering, både i 1940, og ikke minst senere!

6320 Isfjorden i februar.

HVA SKJER NÅR ET LAND BLIR OKKUPERT?

Av John Sand

Nå avdøde forlagsdirektør Henrik Groth sa ved en anledning at Norge gjennom tidene er blitt rammet av tre alvorlige ulykker: Svartedauen, Ivar Aasen og den tyske okkupasjon. Selv om man ikke deler Groths oppfatning, vil vel de fleste være enige i at det å få sitt land okkupert av en fremmed makt er en ytterst alvorlig sak.

Vi skal nedenfor se på noen av de viktigste følger av okkupasjon. For det første får den fordrevne statsmakt sin myndighet suspendert så lenge dens territorium er besatt. Om dette spørsmål uttaler professor dr. Helmut Ridder i Strupp-Schlochauer - Wörterbuch des Völkerrechts: «Når et område faktisk befinner seg i okkupantens makt, får den okkuperte stat sin totale høyhetsrett suspendert. Ifølge herskende lærde utøver okkupanten sin egen statsmyndighet over det okkuperte området.» Dette korresponderer med professor dr. Alfons Waltzog i «Rech der Landkriegführung» s. 77: «Alle rettigheter og plikter som følger av statssuvereniteten blir fra nå av ivarettatt av besettelsesmakten. Hans makt er følgelig altomfattende». Tilsvarende anfører professor dr. juris Carl Aug.

Fleischer i «Hovedpunkter i folkeretten» side 181: «Det alminnelige synspunkt i folkeretten er at okkupasjonsmakten anerkjennes som den faktiske innehaver av statsmyndigheten i området. Okkupasjonsmakten skal derfor utøve de tiltak som er nødvendige fordi de ordinære myndigheter er satt ut av spillet.»

Nygaardsvold-regjeringen ikke i forfatningsmessig funksjon

Om fordrevne fyrstehus i sin alminnelighet uttaler professor Johs. Andenæs i «Statsforfatningen i Norge» s. 16 at de fører en skyggetilværelse, utenfor det levende statsliv. I tilknytning til professor Fleischer uttalelse om at de ordinære myndigheter er satt ut av spill under okkupasjonen, kan det ha sin interesse å konstatere at aktor i Quisling-saken, H.r.advokat Annæus Schjødt, faktisk innrømmet at regjeringen Nygaardsvold i okku-

pasjonstiden ikke var i forfatningsmessig funksjon. «Det riktige syn på situasjonen fra sommeren 1940 må være at vår konstitusjon var satt ut av funksjon på grunn av okkupasjonen – den kunne simpelthen ikke virket etter sine bestemmelser og forutsetninger», skriver Schjødt i «Riksrådsforhandlingene i 1940» s. 64. Jfr. også general Fleischers brev av 4. juni 1940 til Kongen. I brevet heter det bl.a.: «Divisjonen advarer mot at den lovlige regjering forlater landet. Den lovlige norske stat har dermed opphørt å eksistere».

Tap av myndighet

Foran har vi sett at den okkuperte stats organer får sin myndighet suspendert så lenge dens territorium er okkupert. Hva innebærer så dette? Jo, ifølge professorene Oppenheim og Lauterpacht i det store folkerettslige verk Oppenheim: «International Law»

§ 74 er det kun helt suverene stater som i henhold til internasjonal lov er legalt kvalifisert til å være krigførende (to become belligerents). Og Oppenheim tilføyer: «Half and part sovereign States are not legally qualified to become belligerents». – Nå hadde som kjent regjeringen Nygaardsvold i statsråd 7. juni 1940 slått fast at det ville være håpløst for Norge å fortsette krigen. Men selv om den hadde erklært det motsatte, d.v.s. besluttet å fortsette krigen, så ville Nygaardsvold-regjeringen i eksil ifølge Oppenheim ikke ha vært «legally qualified» til å føre noen krig etter at dens suverenitet var blitt suspendert på grunn av okkupasjon.

Haag-konvensjonen sier:

Ifølge Haag-konvensjonens art. 43 går den lovmessige makt over på okkupanten. Det heter videre i samme artikkel at okkupanten skal re-

spekttere de lover som gjelder i landet, «medmindre der foreligger absolutte forhindringer derfor». Professor dr. Alfred Verdross uttaler i «Völkerrecht» side 302 at «dette hindrer ikke okkupanten i å gi nye lover når situasjonen krever det». Om samme spørsmål skriver dr. Waltzog i forannevnte verk side 78: «Tvingende hindringer for å bibeholde landets lover foreligger når troppene ikke er tilstrekkelig sikret. Til sikring av troppene er en lovendring påbudt». Og Waltzog uttaler videre på side 79: «Dersom straffetruelsen er utilstrekkelig kan de befalhavende skjerpe dem. Dette er alt sammen folkerettslig tillatt».

Gjeldende lover settes ut av kraft

På det okkuperte område kan okkupanten også erklære unntakstilstand, se her Ole T. Røed i «Fra krigens folkerett» side 66-67: «Ved en slik unntakstilstand kan alle gjeldende lover settes ut av kraft, og all sivil myndighet bringes til opphør. I stedet utøver den militære øverstkommanderende arbitrært både den lovgivende, utøvende og dømmende myndighet». En skal for- (Forts. s. 6)

LEGALT LANDSSVIK

Av «En sogning»

Intet ord er vel brukt – og misbrukt så mye i vårt språk etter krigen, som just uttrykket «landssvik». Jeg kan ikke se at vår, eller at de øvrige lands historier omtaler landssvikprosesser overhode. I hvert fall ikke overfor store folkegrupper. Det må derfor fastslås at dette er et utspekulert påfunn fra maktbrukernes side for å gi en slags legal begrunnelse for livsvarig forfølgelse av anderledes tenkende, og deres avkom. At en slik hetsprosess ikke er inntatt som forbudt i menneskerettighetserklæringen fra FN er helt forståelig, når vi vet hvem som gjennomsyrrer denne merkelige blanding av maktstater.

At de som styrte Norge fra krigens slutt og utover var kommet til makten på engelske bajonetter, er en sak for seg. At de samme personer i sin tid sang: . . . vi har intet fedreland . . .», beviser min påstand fullt ut. Det er unektelig noe komisk når det i dag nærmest er straffbart å hevde nasjonal holdning. Altså igjen et bevis på at uttrykket landssvik, var et kjærkomment uttrykk en

stakkars stund, i en bestemt hensikt, og av en bestemt gruppe med urent mel i posen. Burde ikke dette alene vært nok til å avsløre hulheten i det som kalles «rettsoppgjør», og den ondskapsfulle fortsettelsen som foregår den dag i dag, om enn under kamuflert overflate, spekulativt nok.

En hver regjering med en legal bakgrunn har selvsagt rett til lojalitet fra landets innvånere. Men et statskupp i seg selv kan ikke umiddelbart stilles på linje med landssvik. I gitte tilfeller kan endog et statskupp være nødvendig for å hindre landssvik. Her er vi inne i et område som er lite berørt.

Etter at den «to-hodede dragen» vant verdensherredømme i 1945, har mye skjedd. Idag opplever vi en folkevandring som vår tids historie ikke har sett maken til. Om disse såkalte flyktingene, asylsøkerne, forlater sitt eget land av den ene eller den andre årsak, er virkningene for mottakerlandene like inngripende og uharmonisk for det folkeslaget

(Forts. s. 7)

CC's «fane» - og Quisling's

«CC heiser en fane», skriver Av Trygve Engen

«Su» i «Folk og Land» nr. 5/86. En fane mot legenden om den kompakte «motstand». Og en fane for utekjemperne, de offiserer og sjøfolk som følte det som en plikt å kjempe for England, et land som ingen norsk borger hadde noensomhelst forpliktelse overfor. De sloss redelig, og fortjener all respekt.

Forfatteren CC heiser også en fane mot regjeringen Nygaardsvold, som vaklet mellom krig, «dansk» overenskomst, eller «norsk Vichy», men endte med å føre en politisk krig fra England! En norsk regjering på kne for det land som hadde tvunget Norge inn i sin krig, kunne CC føyd til. Men det gjorde han ikke. For CC hører tross alt til den kategori nordmenn som var mer engelske enn de var nordmenn og europeere. De kunne ikke tenke seg noen annen våpenfelle enn det kapitalistiske England, ingen annen fiende enn Det tredje Rike. At den norske marine kunne åpnet ild mot den engelske inntrengeren «Cossack», eller at norske minesvepere kunne heist flagget ved Landego natt til 8. april 1940, det kunne de neppe heller tenkt seg.

At «nordmenn» av denne kategori også heiser en fane mot Quisling, kan vel neppe

forundre noen. Men var det nå nødvendig å drite ned Quisling i den grad som CC gjør det? Han «ble smigret til aksjon», han hadde «nær sagt aldri utrettet noe som helst», hans virke i Rusland var «befengt med snusk», han maktet endog ikke å begå et «skikkelig» landsforræderi», «fikk han nominell posisjon var han føyeligheten selv», han fylte sitt hus med «kunstverker han høyst tvilssomt hadde ervervet seg i Russland», andre hadde han rett og slett «stjålet» fra Norske Selskab. Han var en «latenterlig figur som lekte statsmann». Men CC frikjenner Quisling for delaktighet i Menstad-slaget. Det er da i alle fall noe. Og hvis det skulle være sant at Quisling en gang «forsøkte . . . å skaffe seg posisjon på venstresiden i norsk politikk», så har i alle fall undertegnede vanskelig for å se at det skulle være så forferdelig galt. Kanskje ville norsk arbeiderbevegelse under hans ledelse utviklet seg noe annerledes enn den gjorde? F.eks. ved at rabulister og notoriske landssvikere var blitt satt på plass i tide?

CC glemmer at også Quisling heiste en fane. Ved å foreta «historiens kanskje mest uansvarlige statskupp», fikk

han hindret at flagget på stortingsbygningen ble firet de første 6 dager av okkupasjonen. Hvis Stortinget hadde fått votere over Johan Nygaardsvolds forslag i møtet på Hamar 9. april, ville Nygaardsvold reist tilbake til Oslo og avløst Quisling som statsminister, og flagget ville ikke blitt firt. (Se Koth: Frå skanse til skanse, s. 34, samt artikkel i «Folk og Land» nr. 2/1965, s. 6.) Men Kongen og stortingspresident Hambro fikk voteringen forpurret.

Allerede i 1930 hadde Quisling heist en fane mot den internasjonale kommunisme. Denne fane senket han aldri, og den 24. oktober 1945 klarte motstanderne å få fanebæreren myrdet. Med bistand av norske domstoler og tilslutning fra norskfødte engelskmenn.

Også CC bifaller justismordet. Med et visst skinn av rett: Ved sitt statskupp 9. april og sin seinere regjeringsevne var Quisling kommet i et revolusjonært forhold til den så kalt «lovlige» statsmakt. Men det er hverken moralsk forkastelig eller persomlig infamerende å sette i verk eller støtte en revolusjon som tar sikte på å hindre landssvikere i å bane seg veg fram til Kongens rådsbord. Quisling heiste Norges fane. Og falt for den.

NS talte uopphørlig tyskerne midt imot

De siste år er det i tyske arkiver funnet en lang rekke dokumenter som klart motbeviser en av de urettferdigste påstander om NS, nemlig at partiet ikke var noe annet enn rene lakeier for tyskerne. Som vi i selvfølgelig har visst hele tiden, var forholdet det stikk motsatte. NS-folk på alle plan talte til stadighet tyskerne midt imot for å forsvare og fremme norske interesser. Hoderystende sa tyskerne om og om igjen: «Jeder Norweger ein Gauleiter». Og en tysk Gauleiter var så utvilsomt en mann som sto på sitt. Det plaget tyskerne at nordmennene gjorde det samme. Og med nordmenn mente de NS-folk, for det var dem de hadde kontakt med.

Quislings klare tale

Quislings stadige kamp mot Terboven er vel kjent. Denne mannen forsøkte å etablere seg som småkonge i Norge samtidig som han ikke skydde noe middel til å hevde sin makt. Det var et daglig slit å forsøke å holde ham på plass. Men Quisling tok også meget kraftig til gjennmæle mot den allminnelige tyske politikk. Den tendens han aller kraftigst kjempet mot, var enkelte kretser, bl.a. Himmlers, ønske

om å gjøre Norge til et protektorat istedenfor til en fri og selvstendig nasjon innenfor en europeisk ordning.

Det er inntil nå dukket opp to tyske referater av meget kraftige Quisling-utfall, der han i ytterst sterke ordelag påpeker uheldige og direkte uheldige sider ved den tyske politikk. Den som etter å ha lest dette, fremdeles bruker ordet lakeier om oss, kan umulig ane betydningen av uttrykket.

Ett av disse referater har vi

allerede offentliggjort og vil senere komme tilbake til det med kommentarer til en del av Quislings utsagn. Dessverre er det en offentliggjørelsesklausul på mye av det tyske arkivmaterialet, men vi skal prøve å skaffe oss retten til å gjengi også det andre referatet vi ovenfor har nevnt.

Den farlige generalsekretæren

En mann som i følge de oppdagede dokumenter har ergret tyskerne over all måte, er partiets generalsekretær, som de siste år også var minister for kultur og folkeopplysning. Anklagene mot ham består hele tiden i at han var meget tyskfiendtlig, hvilket med andre ord ville si at han bekjempet ethvert tysk påfunn som var til skade for norske interesser. Vi kan tenke oss at bl.a. hans hardnakkede kamp mot tysk industriimperialisme

i form av NORDAG-konsernet, var en av grunnene til at han var så ytterst mislikt. Det ble da også reist skriftlige krav fra mektige tyske krefter om at generalsekretæren måtte fjernes fra alle sine verv. Når han likevel ikke ble fjernet, viser det jo tydelig at Quisling og hans regjering eide betydelig gjennomslagskraft også i opposisjon til tyske myndigheter . . . Anklagene mot generalsekretæren for tyskfiendtlighet gjaldt forøvrig også alle de mennesker som omga ham både i generalsekretariatet og departementet. Med navns nevning ble de hudflettet i de tyske rapporter.

Motstand på alle plan

Det vi har nevnt her, gjelder jo bare partiets to fremste ledere. Men den samme kamp for å hevde norske interesser ble ført på alle plan i stat og parti. Den som skriver dette,

var en tid adjutant for en fylkesfører hvis vesentligste bekeftigelse var å bistå nordmenn som med eller uten god grunn var havnet i det tyske politis klør. Og denne fylkesføreren var ingen unntagelse. Trassig sto NS-folk på vakt for norske interesser enten det nå dreide seg om legionærer som i samlet flokk nektet å avlegge ed til Hitler som sin fører, en ungdomsleder som greide å hindre en tåpelig «Berater» i å opprette en Adolf Hitler-skole, på Eidsvoll av alle steder, eller NS-lensmannen som i klartekst ga beskjed til det tyske politi: «Her i min bygd er det jeg som bestemmer!»

For hver dag som går vil det bli klarere at NS var et norsk parti som kjempet for norske interesser i en av de mest kreative faser i landets historie.

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaksjonssekretær: MARN A MELSOM PEDERSEN
 Redaktør: KÅRE HAUGERUD
 Forretningsfører: HARALD K. SCHAANNING

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.
 Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo:
 mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 11-14 og onsdag kl. 17-20.
 Telefon: (02) 19 06 71 - (Telefonsvarer).
 Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 80,- (i omslag kr. 100,-). Utlandet + kr. 10,-.
 Giro: Post 5 16 45 04, Bank 6063.05.01248
 Abonnementet (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.
 Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a. pr.spaltem.m. Minstepris kr. 50,-.
 Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG.

HVORFOR LESE «FOLK OG LAND»

NS var et parti av individualister. Men ett hadde vi – det altoverveiende flertall av oss – felles, kjærligheten til Norge og folket vårt. Derfor endte vi som vi gjorde, mellom barken og veden på vår nasjonale Uriaspost. Hjemme kjempet vi for norske interesser, MOT okkupasjonsmakten. Ute kjempet vi for norske interesser, SAMMEN med dem, mot Sovjet som da allerede hadde angrepet Norden ved å overfalle Finland, og sluke tre småstater i vår nærhet Estland, Lettland og Litauen.

Dette ble for innviklet for våre hjemlige jøssinger den gang, uvant som de var med å ta individuelle avgjørelser. De overlot tenkningen til parolemakerne og skrek i kor: Korsfest, korsfest de UNASJONALE. I dag skriker de samme menneskene, om enn ikke like unisont – noen har våknet av transen – Korsfest, korsfest de NASJONALE. Antagelig tror de at de skriker den samme parolen som tidligere. Den lille u-en som er blitt borte, kan det vel ikke være så nøye med. Dages skole ser stort på den slags bagateller i norskundervisningen.

Det er andre bagateller også. Hvilken stormakt var det egentlig som sørget for at Norge ble trukket inn i den annen verdenskrig? Og var det Quisling eller var det den selvvalgte Nygaardsvold-regjeringen som hadde ansvaret for at vi måtte delta i den, både ubevæpnete og uforberedte? Vår skoles undervisning er mer opptatt av at elevene tar den rette indoktrinering enn av den historiske sannhet.

Tror du det er rett å høre begge parter før du tar standpunkt i en sak? Da er det nødvendig for deg at du leser «Folk og Land». Du kan trygt gjøre det uten å være redd for å bli ensidig. Våre statsstøttede massemedia vil sikkert fortsette å sørge for «balansen».

Hva vernevilje betyr

Ola E. Buttingsrud, Halvingby, har vært sveitsisk statsborger og har også studert historie i Sveits. Om sine sveitsiske erfaringer skriver han i «Dag og Tid» 8. januar 1987:

«Dagny Skauge har i alle fall ikkje rett når hu trur at Sveits ikke var utsett for intriger frå stormaktenes side. (Ei psykologisk krigføring kan sikkert også Sverige vise til, men det tør eg ikkje uttale meg om.) Men avgjerande er, og det kan bevisast med tyske do-

kument – at Hitler ikkje ville ofre ein million mann av ei åtaksmakt mot det vesle Sveits. Tyskarane visste at sveitsarane var viljuge til å kjempa ihuga for fridommen sin. Slik ville åtaksmakta ikkje stå i noko forhold til verdien ved det ein vann ved ein okkupasjon, særleg ettersom naudsynt utstyr var klart til spreiring under tilbaketrekking til fjellområda. Like sikkert kan det bevisast at tyskarane visste om den stikk motsette situasjonen

(Forts. s. 7)

Ny medarbeider i «Folk og Land»

Av Marna Melsom Pedersen

På grunn av den anstrengte arbeidssituasjonen i «Folk og Land», er jeg blitt bedt om å delta i redaksjonen av avisen. Da jeg ikke har noen yrkesmessig bakgrunn for en slik stilling, får jeg bare håpe at lykken vil stå den dristige bi, og at det vil vise seg at jeg må være en smule «arvelig belastet» for oppgaven. Min far var nemlig den tidligere redaktør av avisen, Odd Melsom.

Selv har jeg min «partibakgrunn» i NSUF, hvorfra jeg i alders fylde meldte meg til tjeneste i Det Tyske Røde Kors, hvor jeg var til freden brøt løs over oss. Siden ble det en dags fengselsstraff for hver dag jeg hadde arbeidet på lasaret. Således lærte jeg på kroppen å respektere jøssingenes sans for Moselovens bestemmelser om øye for øye, og tann for tann.

Jeg er fullt klar over at det er mange forskjellige oppfatninger blant NS-folk både når det gjelder fortid, nåtid og fremtid. Og til lags å alle kan ingen gjera, heter det. Likevel vil jeg etter beste evne forsøke å la alle grupperinger, også motstandere fra krigens tid, få slippe til i spaltene.

For det er ikke bare vi som har «gale» meninger i dette landet. «Retts»-oppgjøret var en advarsel også til den lille jøssing om at makt er rett. Var først prinsippet om at man i

politiske saker kunne se bort fra alle tidligere rettsprinsipper, lage lover med tilbakevirkende kraft og gi blaffen i grunnlovens bestemmelser, knesatt, – var i realiteten også jøssingene temmelig rettsløse. Selv om det tok sin tid før de i sin seiersrus oppdaget det.

Nå er situasjonen begynt å gå opp også for dem. Oljeeventyret har fått en baksmell og hele systemet er i økonomisk ubalanse. Og hva verre er, er at den økologiske ubalansen truer med å ta livet av oss alle sammen. At vårt helsevesen bryter sammen, skyldes ikke først og fremst mangel på bevilgninger, men et enormt fysisk forfall fordi hele vårt livsgrunnlag er gjennomforgiftet. I det hele tatt er jo våre enorme samfunnsproblemer et uttrykk for at de som styrer dette landet er i håpløs utakt med virkelighetens lover. Og det er dette som nå begynner å gå opp for stadig fler og fler.

Og da når de forsøker å komme til orde for å snu strømmen – oppdager de til sin forferdelse at de har ikke mer de skulle ha sagt enn det vi har.

Enhver som oponerer mot de livsfjerne pressgruppene, blir øyeblikkelig utnevnt enten til nazist eller fascist, og behandlet deretter. I dag har vi først prinsippet om at man i

alle slag. I virkeligheten er det en umulighet å sette munnkurv på Loke uten at det i neste runde også rammer Tor.

Det må derfor være en vesentlig oppgave for oss, å arbeide for å få innført virkelig ytringsfrihet, så man atter trygt kan gi uttrykk for sine meninger, eller lese om andres, uten å risikere levebrødet. La folket få komme til orde i alle store saker, og selv avgjøre stridighetene gjennom folkeavstemning som i Sveits.

Vi bør også på alle punkter vedstå oss vår fortid, både dens gode og dårlige sider. Men så må vi også forlange at jøssingene vedstår seg sin. Og i den forbindelse må det for oss, som for andre, være tillatt å lære i livets skole og revidere foreldete oppfatninger.

Hva våre tyske allierte angår (allierte ved fronten, ikke på hjemmeplanet), så var deres myrderier under krigens gang, om vi så godtar våre motstanderes verste sifre uten diskusjon, faktisk små i forhold til den massedød som i dag finner sted i den tredje verden. Enten dette nå skyldes skjult rasisme, de seirende hadde jo fra tidligere tider serier med folkemord på samvittigheten, eller rett og slett, det må man vel ha lov å si, kriminell uduglighet, så blir resultatet det samme.

Også vi ytterst til venstre har lidt

Av Synnøve Narmo

Jeg har fått tilsendt noen nummer av «Folk og Land» uten å være abonnent.

Og når jeg leser på første side i nr. 1/1987 «Har NS-folk et samfunnsansvar?», der det bl.a. står at «de fleste av oss bet tennene sammen og gikk løs på den oppgaven det var å bygge et menneskeverdig liv for oss og våre», da kan jeg bare si at presis en slik tilværelse har jeg levd hele livet. Så jeg tror ikke at vi som kommer fra den siden som i dette båsammfunnet kalles den ytterste venstresiden, har hatt det noe lettere enn dere.

For å ta mitt eget tilfelle, sto jeg igjen helt alene som toogtyveåring og kan trygt si at jeg ble ribbet til benet – spesielt psykisk. Men jeg var oppdratt til å tro på det Jesus sto for, og i den villfarelsen gikk jeg hen og giftet meg blant de mest gammeldage, konservative i

meldte meg ut av statskirken. Ja, kort sagt: Da jeg snudde ryggen til alt gammelt.

Jeg sa til presten vår: Det føles som å komme fra helvete og inn i himmelen. Så det ble for meg den nye himmel og den nye jord, der himmel og jord blir ett.

Synnøve Narmo
2340 Løten

politikken – noe som bare kan beskrives som et sant mareritt. Og helt til for seks år siden har jeg trodd at det bare var meg det var noe galt med som hele tiden følte meg trampet på. Men da ble jeg vekket og forsto sammenhengen.

Og nå vil jeg bare si: Vi alle har vel et samfunnsansvar, ihverfall hvis vi har satt barn til denne verden.

Men jeg må bare beklage: Med den behandling jeg har fått, er jeg slett ikke blitt nasjonalist. Jeg har aldri følt meg hjemme noe sted, så for meg er det presis det samme hvor jeg er, når jeg bare får beholde menneskeverdet i meg.

Og det tapte mennesket i meg, det fant jeg igjen da jeg

RED ANM.: Er du nå helt trygg på at du ikke kastet barnet ut med badevannet? Det er jo ikke så absolutt sikkert at kirken og Jesus står for helt det samme? Og når du føler deg forpliktet til å ta et samfunnsansvar for barna dine, så er du nok mer «nasjonalist» enn du selv er oppmerksom på. Ihvertfall hvis du er interessert i at også naboens barn skal få en leveverdig fremtid i dette landet.

Feil om NS og valget i 1937

I Guri Hjeltens '«Norges krig. Hverdagsliv» dukker det enda en gang (s. 241) opp en valgstatistikk for NS ved kommunevalget i 1937 som så avgjort er feil. Opplysningene er hentet fra boken «Den norske nasjonalsosialismen», men blir ikke riktigere av den grunn. 1937 var riktignok NS' aller vanskeligste år på grunn av J. B. Hjorts splittesarbeide etter valget i 1936, og det gjorde det ikke særlig aktuelt å konsentrere kreftene om et kommunevalg. Like fullt er det nokså galt når det opplyses at NS bare fikk 1 422 stemmer fordelt på 1 164 stemmer i bygdene og 258 i byene.

Den alvorligste feilen er at listen i Oslo ikke er tatt med. Den fikk alene nærmere tusen stemmer. Grunnen til feilen kan være at denne listen hadde navnet «Den faglige bystyreliste», men som undertittel står det klart og tydelig: «Oppstillet av Nasjonal Samling».

Det må imidlertid også være andre feil.

I «Den norske nasjonalsosialismen» er det regnet opp åtte kommuner der NS deltok: Torpa, Våler, Tynset, Nordre Land, Trysil, Elverum, Gjøvik og Frogn. Det samlede stemmetall var 896. Kriteriet for å plukke ut nettopp disse steder, later til å være at NS i disse kommuner oppnådde mer enn 3,5% av stemmene. I de nevnte kommuner oppnådde NS å få representanter i Torpa, Våler, Trysil, Elverum og på Gjøvik.

Imidlertid fikk NS innvalgt representanter i ytterligere tre kommunestyre, nemlig i Hammar, Randaberg og Efteløt sogn, Ytre Sandsvær. Stemmetallene her kan altså ikke ha vært helt ubetydelige.

I tillegg til dette ble det ihvertfall stilt lister i Furnes, Veldre sogn i Ringsaker, Hoff sogn i Østre Toten, Brandbu, Birkeland sogn i Fana, Tingvoll og Narvik. Denne oversikten er etter all sannsynlighet ikke komplett.

Selv om det riktige stemmetallet for NS i 1937 ikke i noe fall er særlig imponerende, så er det ihvertfall en del større enn hva det nå opereres med.

R.

Hvorfor så engstelig for motforestillinger?

I Morgenbladet var Gunnar Hammarstrøm ute med en sur artikkel fordi han hadde mottatt «Folk og Land» og et tilbud på den nye boken som inneholder Quislings forsvarstale. Noen dager senere svarte IDAR AARHEIM, også i Morgenbladet (2/3):

Skribentkollega Gunnar Hammarstrøm har fått en diskret konvolutt med et eksemplar av «Folk og Land» og tilbud om Quislings forsvarstale foran lagmannsretten i 1945. På denne måten markerer A/S Historisk Forlag NS-førerens 100-årsdag 18 juli.

Ikke uten obligatorisk indignasjon takker Hammarstrøm (M.bl. 19.2) nei til å gjøre seg kjent med forsvarstalens innhold. Det er hans fulle rett. Derimot har jeg vanskelig for å skjønne hans engstelse for at etterkrigsgenerasjonene skal få gjøre seg kjent med hva som var holdningen til de titusener av nordmenn som hadde et annet syn enn seierherrene, og som kollektivt ble dømt for dette etter tilbakevirkende forordninger.

Hammarstrøm hevder med rette at «Folk og Land» driver en «konsekvent terping av okkupasjonshistorien sett fra de tidligere NS-medlemmenes synsvinkel».

Men er det så farlig?

Vi som ennå hadde skolegang etter krigen, og som har lest den «offisielle» norske presse i mer enn en generasjon, har da sandelig fått innerterpet seiersherrenes ensidige glansbilde av seg selv og sine heltebedrifter.

Seige jøssinger

For det var ikke en tilstand som tok slutt etter at den verste

seiersrusen hadde lagt seg. De seigeste jøssinger feirer fortsatt seg selv 42 år etter at krigen sluttet i speilblank selvforherligelse slik som Oddvar Joh. Hilland i Morgenbladet (23.2)

«Svært få, og totalt betydningsløse personer, ofte utpregede nuller, gikk i løpet av krigen inn i NS og i tysk tjeneste.»

Ja, så uvitende har man åpenbart lov til å være når man i flere årtier har dyrket sin egen fortrefelighet uten motforestillinger. Herr Hilland anstiller seg overrasket over det faktum at ca. 15.000 nordmenn meldte seg frivillig til innsats mot Stalins Røde armé og nærmere tusen fant frontdøden på slagmarkene i øst. «Tufser» (Hillands uttrykk) alle sammen?

Hvis han føler trang til å komme ut av sin villfarelse, kan han for eksempel se litt på major Svein Blindheims bok om frontkjemperne. Som kjent motstandsmann og sentral etterretningsoffiser, kan Blindheim vanskelig mistenkes for nazisymptomer, men det later til at superjøssinger av herr Hillands type ikke tar sjanser på at illusjonene går i knas på grunn av ubehagelige kjenngjerninger.

Han vet vel heller ikke at cirka hundre tusen nordmenn ble mistenkt for landssvik og blant de dømt fantes ledende personligheter innen litteratur, kunst, vitenskap, næringsliv, det militære, journalistikk, fagforeningsliv (Håkon Meyer) og fra de fleste yrkesgrupper?

Uansett standpunkt skulle man i det minste tro at det som fenomen var av almen, nasjonal interesse at det forholdt seg slik.

Glansbilde

Enkelte striper er det dog kommet i lakken på det offisielle glansbilde seierherrene har laget av seg selv og sine bedrifter. Det har blant annet skjedd gjennom viktige bøker som nylig avdøde høyesterettsadvokat Albert Wieselers analyser i «Seierherrens justis» og «Lys over Landssvikoppgjøret», eller Thorkild Hansen monumentalverk «Prosessen mot Hamsun». Reaksjonen etter sistnevnte bok, viste at rettsoppgjøret fortsatt er en ondartet byll i vår historie.

Flere innlegg, blant annet fra skribenter av etterkrigsgenerasjonen, som stillet kritiske spørsmål i forbindelse med rettergangen, ble simpelthen ikke tatt inn i avisene – og redaktørens unnskyldning med at de ikke var godt nok skrevet, holder ikke. Ibland var kanskje spørsmålene for farlig formulert – det er jo alltid et godt påskudd for svake redaktører til å avvise velskrevne artikler.

Quisling

Heller ikke jeg er en beundrer av Quisling. Hans egenrådige inngripen i hendelsen de kaotiske april dagene i 1940, ville vel under alle styreformers kvalifisert til landsforræderi. Men at NS-føreren trodde at han handlet i nasjonens interesse, er jeg samtidig overbevist om – uten at det fritar ham for ansvar.

Men etterat Norge hadde kapitulert «med samtlige stridskrefter», og general Ruge gikk i frivillig internering som pant på kapitulasjonen, var situasjonen plutselig blitt en annen. Konge og arbeiderpartiregjerung var flyktet. Flere nordmenn, blant dem offiserer, som deltok i oppofrende kamp mot de tyske invasjonstyrker våren 1940, meldte seg senere

som frivillige på østfronten i striden mot Den røde armé. Mange av disse var like gløvede patrioter som flere av englandsfarerne og motstandsfolk her hjemme. Jeg har ingen vanskeligheter med å skjønne at for disse må landssvikstempelet føles yderst urettferdig. Men få fredsslutninger i historien har vært rettferdige og det er alltid seierherrene som setter seg til doms med mer eller mindre velpleiet samvittighet.

Som tiåring i 1945 regner jeg meg som nøytral i forhold til krigstidens hendelser. I 1940 var Hitler og Stalin allierte, begge maktpolitiske forbytere i verdenshistorisk format. Men i 1945 var forlenget vår London-regjering alliert med den ene av dem i kamp mot den annen. Av de hjemvendte seierherrene, og det offisielle Norge, ble vi barn belært med at Norge blant annet var blitt befridd av våre venner i den seierrike Røde armé.

Tenkte vi anderledes, viste vi unasjonalt holdning og var dårlige nordmenn. Slik har det fortsatt å være i mer enn førti år. Men etterkrigstidens dom blir neppe fremtidens.

Nasjonalsosialismen

Jeg har aldri følt meg tiltrukket av noen form for sosialisme, følgelig heller ikke av nasjonalsosialismen. Å ville uttrykke hele folkeslag på grunn av tvilsomme raseteorier og Blut und Bodenlære, er dessuten kvalifisert massegalenskap. Men det generer meg samtidig en smule at bare krigsforbytere på den tapende side ble dømt, mens krigsforbytere blant seierherrene ble tildelt helteglorie.

Også jeg har fått det samme tilbud som Herr Hammarstrøm i posten. Men jeg deler ikke hans litt småborgelige redsel

(Forts. s. 7)

Pernille og Alexandra

Av Arve Juritzen

har rost min penn. Men jeg tror hun lar sitt sinne gå ut over VG fordi hun ikke kan tilbakevise en veldokumentert og gjennomarbeidet artikkel. Pernille, jeg er redd et brev fra Quisling til sine foreldre ikke er nok på vektskålen av dokumenter.

Pernille tar også feil når hun spekulerer på hvor mye VG har betalt Alexandra for in-

tervjuet. Alexandra fikk ikke betalt av Verdens Gang, hun har heller ikke mottatt noe honorar fra meg. Jeg har aldri snakket med Alexandra om noe honorar, og hun har aldri spurt. Alexandra har heller ikke fått dekket sine utgifter i forbindelse med artikkelen. Mitt honorar fra VG ligger i underkant av de faste tariffene

norske forfattere og journalister lønnes etter.

Forøvrig jobber jeg med en bok om Vidkun Quislings forhold til Maria og Alexandra. Jeg – som dere – ønsker at sannheten skal komme frem. Derfor håper jeg alle som sitter inne med opplysninger, brev eller dokumenter vil kontakte meg. *Mitt telefonnummer finnes i Oslo-katalogen.*

Oslo, 26/3 1987

Arve Juritzen

SKJEBNESVANGERT Å «BEFRI» MENNESKET FOR ANSVAR

I vårt parti bygget vi på fører- og ansvarsprinsippet. Fåting er blitt så misforstått som akkurat det. Man har gått ut fra at dette betydde at alle avgjørelser ble tatt av en fører på toppen. Slik var det jo ikke. Systemet gikk jo tvert i mot nå at alle skulle ta beslutning på bære ansvar hver på sin plass.

Men hensikten med denne artikkelen er ikke å drøfte fører og ansvarsprinsippet, men derimot betydningen av at mennesker får anledning til å bære ansvar. Jeg vil gå så langt som til å si at det er en menneskerett å få lov til det. Ansvar får mennesket til å vokse, og selv om det å ta beslutninger på egen hånd nødvendigvis må føre til noen nederlag, så oppveies det så absolutt av den glede man føler når en klar avgjørelse man selv har tatt, fører til et vellykket resultat. Det hører til blant de aller største gleder i livet.

Er det da så at vårt moderne samfunn stimulerer til å påta seg ansvar? Dessverre nei! Heller tvert imot. Det enkelte menneske får færre og færre muligheter til å ta avgjørelser

som påvirker dets egen skjebne. Staten, myndighetene griper helt inn i de aller mest private ting. Det er en utvikling som kan ta skjebnesvangre konsekvenser.

Jeg er klar over at dette er skjedd i velferdsstatens nesten hellige navn. Jeg har ingenting imot velferdsstaten så lenge den defineres som et system som skal sikre at ingen i vårt samfunn lider nød. Derimot anerkjenner jeg ikke et system der man regulerer enkeltmenneskets liv i detalj også når dette menneske er i stand til å ta egne beslutninger og bære ansvaret for seg selv.

Målet må være at flest mulig mennesker får anledning til å bære ansvar, ikke bare fordi de blir lykkeligere ved det, men også fordi det er av den aller største betydning for vårt samfunns sunnhet og fremgang. Bare positive, innsatsvillige og aktive mennesker kan bringe vårt land fremover. Det gjelder at vi har flest mulig av dem. Kan man tenke seg noe verre enn et folk av passive og sutrende mennesker som

(Forts. s. 7)

Arbeider- bladets fantasier

Arbeiderbladet har bragt til torvs noen ville fantasier om norske frontkjemperes angivelige herjinger i Jugoslavia under krigen. Rolig og sindig svarer FRODE HALLE på dette i samme avis:

I anledning Arbeiderbladets behandling av dette tema ber jeg om plass for følgende opplysninger:

Høsten 1943 var Divisjon Nordland noen måneder forlagt til Kroatia. Divisjonen hadde 3 regiment, norske frivillige deltok i det regiment som ble kalt «Regiment Norge». Dette var forlagt i Kostanica med 2 bataljoner, og en tredje bataljon i Bos Novi, ca. 30 km lenger sør. Divisjonskvarteret var i Sisak.

Jeg var selv regimentsadjutant i Regiment Norge og måtte ha full oversikt i alt som foregikk innen regimentet. Affæren skildret i Deres dagbok er fullstendig ukjent for meg.

Vår oppgave var utdanning, den siste finpuss før vi skulle til Østfronten. Forhol-

(Forts. s. 6)

Når ledelsen svikter

Av Aa. H. Berg

Kort replikk til Anton Olstad's artikkel i Folk og Land nr. 1

Kapitulasjonsavtalen medførte riktignok ikke til freds-tilstand mellom Tyskland og Norge, men det inntrådte samme dag, den 10. juni 1940 okkupasjonsstilstand.

Norge var tilsluttet Haagkonvensjonen (Folkerettens bestemmelser om krig og okkupasjon), og følgelig gjaldt disse rettsregler for det okkuperte Norge. Olstad sier i sin artikkel at citat; «når forsvarsmakten hadde kapitulert, kunne forsvarsjefen (Ruge) ikke godt stikke av». Til dette er å bemerke at landets øverste krigsherre var kongen, og han stakk av. Hvorfor den norske regjering reiste til England synes jeg fremgår ganske godt av boken «Frå skanse til skanse» av Halfdan Koht, og som Olstad sikkert har lest. Det er jo ikke akkurat oppbyggelig lesning.

I ettertid kan man godt si at det både var galt og uklokt av Quisling å ta regjeringmakten den 9. april 1940. Hadde han – som politikere flest – vært lure og smarere, så var han ganske enkelt blitt sittende på

gjerdet og rolig bivånet utviklingen. Dermed hadde han unngått å bli stemplet som beleilig syndebykk for alt folket, og den ydmykende skjendelse var i så fall blitt plassert på annet hold. Olstad kan nok tenke seg hvor. Det var galt å stemple Quisling som landssviker (landsforræder). Det var han ikke. Hans livs virke motsier det. En tiltale mot ham i 1945 skulle vært knyttet til Str. lovens § 98 om høyforræderi, (forandring av rikets statsforfatning med ulovlige midler). Det er noe helt annet enn landssvik.

Når han likevel tok regjeringmakten så gjorde han det nok først og fremst fordi det ikke lenger eksisterte noen lovlig regjering som kunne utøve regjeringmakten på okkupert område. Den hadde jo som kjent rømt sin vei. Som offiser tror jeg Olstad vil forstå Quislings handlemåte. Selv om sammenligningen halter litt så ville en lignende situasjon på det militære område oppstå hvis f.eks. en divisjonssjef under et avgjørende slag ble drept eller flyktet. Hvis stabssjefen i et slikt tilfelle selvbestaltet er-

(Forts. s. 7)

MANEDENS PERNILLE

MUSESKREKK

Det sies at alle kvinner skal være redde for mus. Jeg hører til unntakelsene. Jeg syntes de er noen søte små skapninger med skjønne øyne, og jeg gråt første gang jeg så en drept i en felle. «Gullet» er det forresten heller ikke. Kanskje er grunnen den at jeg ofte sang Prøyssens museviser for henne da hun var liten. Nå er det A-ha som er i skuddet der. Hun holder seg for ørene hvis jeg lytter til Count Basie eller en annen av mine jazz-favoritter.

Det heter at elefanter, som jeg forresten har en mani for, skal være redde for mus. Jeg vet ikke om det stemmer, men jeg vet at den mammutmakt, som de som var på den «riktige» siden under krigen utgjør, er livende redde for et lite organ som heter «Folk og Land». Hva er det mammutene er så redde for? Det kan da ikke være annet enn redsel for at «Folk og Land» skal få etterslekten til å se på okkupasjonstiden og «retts-

oppgjøret med egne øyne og ikke gjennom deres fargede briller.

La oss se på dette på bakgrunn av noen mammutinnslag hentet fra norsk presse i de to første månedene av året 1987.

En frontkjemper blir «ved en beklagelig feiltagelse» tildelt krigsdeltagermedaljen for fremragende innsats i kamp mot tyskerne i Norge i 1940. Nå gjelder det påny å gi disse en omgang, den de fikk fra 1945 og utover rakk ikke. «Arbeiderbladet» går i brodden. Det får angivelig tak i en dagbok. (Fabrikerte dagbøker er ingen sjeldenhet, jeg nevner bare Hitlers og Mussolinis som skrekkens eksempler.) Ut fra denne bringer så avisen redselsreportasjer fra Jugoslavia i 1943 om norske frontkjemperes grusomheter. Avisen spør på med intervjuer med gamle Titopartisaner, som jo alle vet var hvite engler. Motforestillinger, som jeg

vet er sendt til avisen, havner i papirkurven.

Omtrent samtidig rykker Gunne Hammarstrøm (fhv. redaktør av «Nå») ut i «Morgenbladet». Så vidt jeg forstår er han en av dem som får tilsendt «Folk og Land». Redselen som overvelder han er at den forsvarstale som Quisling holdt under hekseprosessen mot ham nå kommer som bok. Han skriver om at «Folk og Land» «terper okkupasjonshistorien sett fra NS-medlemmenes synsvinkel», og at det dreier seg om «et stoff som de forsøker å gi inntrykk av er noe nytt, noe som det dominerende massemedia forsøker å holde skjult.» Og så er det som et skrik av redsel når han fortsetter: «Og vi har en fornemmelse av at de til en viss liten grad er på vei til å lykkes med sitt forehavende, idet det har vokst opp flere kull nå for hvem krigen og okkupasjonsårene 1940-45 er ren historie.» Men

så trøster han seg selv litt lenger ut i oppsettet: «Endog et barn vil forstå at den som forener sine krefter med de som jager hans egen konge på flukt er en forræder». Setningen taler for seg selv og trenger ingen kommentarer.

En Oddv. Joh. Hilland, som også har fått spalteplass i «Morgenbladet», forsøker til og med å ta fra de utstøtte deres menneskeverd. Han mener tallene for de «som egentlig meldte seg til tysk tjeneste» (les frontinnstats) er overdrevne. I den forbindelse skriver han: «Såvidt jeg vet var det bare en eneste fra Bjergartilleiret som falt for nazistenes inntrengende bønner om å melde seg til tysk tjeneste. Det var en tufs som blandt bergenserne (som sammen med de prektige vossingene preget Bergartilleriet) ble kalt for «skitnemasen» som etter kort tid gikk inn i tysk tjeneste. Svært få, og totalt bety-

ningsløse personer, ofte utpregede nuller, gikk i løpet av krigen inn i NS og i tysk tjeneste. «Ja, barn og barnebarn må få vite hva de hadde til foreldre eller besteforeldre».

Jeg avslutter sitatene med en smakebit fra et tredje innlegg i «Morgenbladet», foretatt av en viss herr Ronald Granly: «Hvorfor skal man i det hele tatt «utvanne» Quislings misgjerninger nå – idag – ved å lese hans forsvarstale? Vi er ferdige med Quisling og hans tid – heldigvis – men vi har ikke glemt han/den – og vi trenger ihvertfall ikke påminnelser om okkupasjonsstiden i form av forræderens forsvarstale.»

Det er tydelig at det er vår i luften, men at de stivfrosne mammutene ønsker at vinteren skal vare ved.

Pernille

Quisling hadde ..

(Forts. fra s. 1)

Norge så Quisling uværet trekke opp over Europa, og advarte mot de konsekvenser det måtte få, om forsvaret fortsatt ble liggende nede og politikken ikke lagt om.

Han forutså kort sagt 9. april og det som siden fulgte. (9. april skyldtes selvfølgelig ikke Quislings besøk i Berlin: En krigførende stormakt sprer ikke kreftene på nye krigsskueplasser for å gjøre en fremmed politiker en tjeneste. Det får være måte på elskverdighet mot gjester.) Utfallet av felttoget i Norge ville heller ikke blitt annerledes, om Quisling den skjebnesvangre kvelden ikke hadde foretatt seg eller sagt noe som helst. Hva så?

Uten å bruke ordet, var det egentlig nødrett på nasjonens vegne Quisling påberopte seg. Den finnes av innlysende grunner ikke noe sted kodifisert, men antas i siviliserte land å kunne påberopes når lov brytes for å redde et vesentlig større retts gode enn det som krenkes eller tapes. Den er for såvidt den individuelle nødvergeretts forlengelse inn idet konstitusjonelle plan. Og her er vi ved det avgjørende punkt i situasjonen og Quislings bedømmelse av den, – og for kommende tiders av ham: Det han hadde advart mot, var inntruffet. Med de rådende

storpolitiske konstallasjoner var det meget mulig at Norge kunne komme til å dele Polens skjebne. Det var tidligere av en offiser i Stortinget karakterisert som «drap» å sende norsk ungdom, med den øvelse og det utstyr den i 1940 hadde, i krig. Fra Regjeringen var uttrykkelig sagt at vi hadde et «vaktvern» som ikke skulle føre krig. Hva skulle det da? Det logiske måtte altså være at forsvarssabotørene i regjeringen tok konsekvensen av sin egen politikk, som deres danske partifeller gjorde. Det gjorde de ikke, men Quisling forsøkte å ta den for dem. Selv gjorde de ikke annet enn å forsvinne, uten å ha gitt noe klart direktiv i noen retning. Til fullsams og samling om noen bestemt politikk kom de egentlig ikke siden, heller. En bisarr situasjon: Det brukne geværs menn i regjeringen vil føre krig, eller lar den i alle fall bli ført, mens offiseren og forsvarsagitatoren Quisling ikke vil: Det er for sent, og denne krigen er egentlig ikke vår. Ikke engang det. Til dette kom-

mer også Quislings syn på regjeringen som ulovlig: Den var utgått fra et Storting som uten lovlig hjemmel hadde forlenget sin egen funksjonstid med et år. Valg skulle vært holdt i 1939. Statskuppet rettet seg dermed mot myndigheter som selv er utsprunget av et statskupp! Mot denne bakgrunn er det Quislings problem – og problemet Quisling – må sees.

Quisling var seg sin posisjon i det tragiske skjæringspunkt mellom jus og moralsk imperativ fullt bevisst. Mot slutten av sin tale til Høyesterett sa han: «Jeg vet at jeg blir objektivt bedømt etter jusen, men jeg vil også be om at man tar hensyn til de kjensgjerninger som jeg har pekt på ellers . . .». Høyesterett ledet av mannen som 15. april 1940 offentlig hadde takket Quisling for «på nytt å ha vist sitt fedrelandssinn» hverken ville eller kunne ta hensyn til disse «andre kjensgjerninger». Men det vil en lidenskapløs historie gjøre, i en fremtid som alt er begynt. Politikernes tid er øyeblikket. men, med et ord av de Gaulle: Fremtiden varer lenge.

P. O. Storlid

Hva skjer når . . .

(Forts. fra s. 1)

øvrige merke seg her at for okkupanten går det aldri noe skille mellom den lovgivende og den utøvende makt, selv om forfatningen både hos okkupanten og hos den okkuperte stat påbyr en slik maktfordeling. Advokat Røed uttaler side 74 i sin avhandling om okkupantens rett til å straffe handlinger rettet mot ham: «Etter den alminnelige folkerett må det antagelig være rett å si at okkupanten kan forfølge foruten alle handlinger som setter hans sikkerhet på spill, overtredelser av de bestemmelser som han selv har gitt under forvaltningen av det okkuperte område». Ifølge den tyske Kriegssonderstrafverordning kunne det reises tiltale mot alle personer for overtredelser av okkupasjonsmaktens forordninger. Den franske code de Justice de Militaire av 9. juni 1857 art. 62-64 har tilsvarende bestemmelser. av folkerettslig domspraksis ser man at det til okkupanten stilles langt mindre krav til bevis enn under normale forhold når det gjelder pågrepelse av mistenkte. «En antydning om at en

person har begått en straffbar handling, vil derfor såfremt den ikke kan sies å være tatt ut av luften, være tilstrekkelig grunnlag for anholdelse», skriver Røed side 95.

Befolkningens lydighetsplikt

Har så befolkningen på det okkuperte område noen lydighetsplikt mot okkupanten? Advokat Røed besvarer spørsmålet slik: «Teori og praksis har alltid godkjent befolkningens plikt til lydighet mot okkupanten.» Røed nevner også at lydighetsplikten mot okkupanten er understreket både i The Bellot Rules om folkerettens regler på okkupert område og i de såkalte Warszawa-regler fra 1928. I sistnevnte reglers § 22 heter det: «The inhabitants shall not take part in any hostile act against the occupier, and shall refrain from any act injurious to his armed forces, and from any act prejudicial to his operations». Videre heter det i art. 26: «The inhabitants shall not enter into any relation with the legitimate Government nor act in collusion with it». Om befolkningens plikt uttaler også professor Richard Kleen i «Krigets lagar» s. 470: «Det inngår å andra sidan skyldigheten att, så länge besättningen räcker, intet företaga för suverän och fosterland emot den besättande vare genom handling eller ens meddelanden».

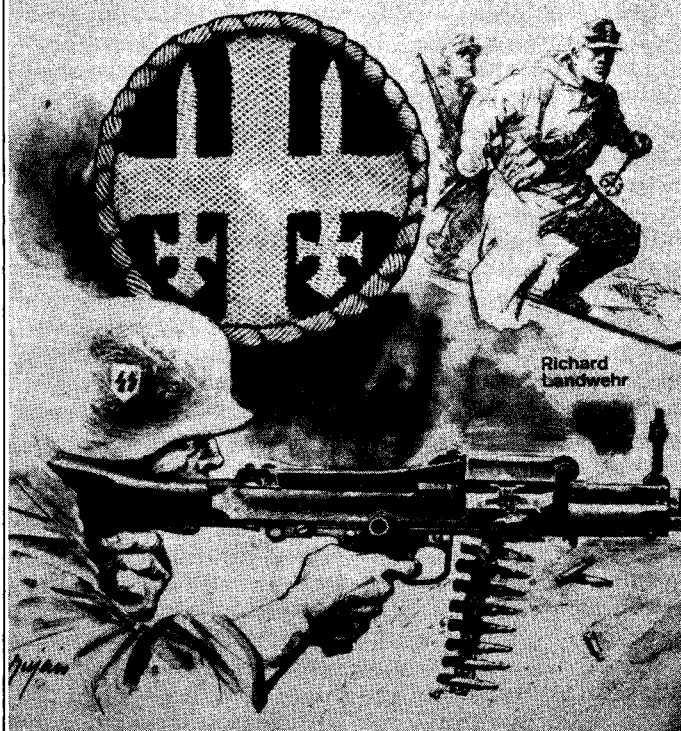
Dels i strid med forannevnte uttalelser betoner advokat Røed at befolkningen på det okkuperte området er moralsk forpliktet til å støtte sin egen stat, men han innrømmer side 70: «Konsekvensen av at det er rettslig forbudt, men moralsk forsvarlig å hjelpe til med befrielsen, fører til at ingen stat etter okkupasjonens opphør kan straffe befolkningen fordi den sviktet sin moralske plikt».

Naturligvis medfører en okkupasjon også en rekke andre rettsvirkninger men det vil føre for langt å gå nærmere inn på dette.

Til slutt skylder jeg å gjøre oppmerksom på at folkeretten på enkelte områder er blitt noe endret etter den annen verdenskrig. Således kan nevnes at mens det før var folkerettslig tillatt å ta gisler, setter nå Genève-konvensjonen av 12. august 1949 art 34 forbud mot å ta gisler. Og mens folkeretten tidligere ga adgang til å ta represalier, er dette nå ulovlig iflg. FN-paktens art. 2, 4 og 51.

FRONTFIGHTERS

The Norwegian Volunteer Legion of the Waffen-SS, 1941-1943

«Legionsminner» i engelsk utgave!

Som så mye annet fra de tider er boken «Legionsminner», utgitt i Oslo 1943, for lengst blitt en sjeldenhet. Hvor de fleste eksemplarer ble av, kan man tenke seg. Men i alle fall ett ble for få år siden oppdaget av en spansk historiker i et bokantikvariat – i Spania! Derfra kom det til Richard Landwehr i USA, som endel av bladets lesere vil kjenne fra hans diverse publikasjoner om Waffen SS.

Mr. Landwehr har nettopp utgitt en «reprint» av boken i sin helhet. Det er et typografisk mesterstykke, idet mange av bildene helst fremtrer bedre og klarere enn i eget gulnet eksemplar fra dengang. Teksten

er oversatt til engelsk, og ender billedtekster har også små forklarende tillegg. Før den egentlige «Legionsminner» kommer Landwehrs gode og kortfattede historikk over Den Norske Legion og Skjegerbataljonen.

Legionærer, skjegere og mange andre vil utvilsomt kunne ha glede og interesse av boken. Den er «dedicated to the members of the SS Freiwilligen Legion Norwegen living or dead».

Pris er foreløpig ukjent, men bestilling kan sendes til:

Richard Landwehr,
Box 512 Glendale,
OR 97442 USA.

Arbeiderbladets . . .

(Forts. fra s. 5)

det til sivilbefolkningen var godt (dette var Kroatia – ikke Serbia), men partisaner holdt til inne på skogene og søkte å forstyrre våre transporter – sprengte til og med en gang en jernbanelinje. Vi hadde ingen oppgave i partisanbekjemping, men måtte forsvare oss.

Det er meget usannsynlig at et kompani fra Regiment Norge skulle være sendt ut på et spesialoppdrag som omtalt i Deres dagbok, og i alle fall måtte jeg ha kjennskap til det. En nøyaktig rapport måtte jo komme inn, særlig da det oppgis betydelige tap. Og et vilt raid, som skildret i dagboka, ville jo bli snakket om blant norske frivillige. Jeg kjenner ingen som har hørt om det.

Hva som foregikk i andre deler av Jugoslavia kjenner jeg ikke til, og norske frivillige kan ikke lastes for det.

Skjebnesvangert...

(Forts. fra s. 5)

bare sitter med hendene i fanget og venter på at øvrigheten skal gi dem alt de ønsker seg? Et slikt samfunn vil før eller senere lide totalt skipbrudd. Og det vil vi da ikke at Norge skal gjøre? *Didrik*

Hvorfor engstelig...

(Forts. fra s. 4)

for å motta «Folk og Land» uten diskret innpakning, og jeg takker ja til Quislings forsvarstale i billigste utgave. Noe prakt eksempalar trenger jeg ikke.

Nedverdiggende

Men det kunne være interessant å se hva denne mannen hadde å si etterat han offentlig var fullstendig ribbet for alt, endog elementær menneskelig verdighet. Vi vet at han på forhånd var blitt utsatt for sult, unødig smertefulle, rettsmedisinske undersøkelser og andre nedverdiggende forhold i

fengselet. Han visste at han stod i særdeles alene overfor døden. I slike tilfeller kan intelligente mennesker med mot si ting som er av minst like stor interesse som deres dommere. Quislings forsvarstale er neppe uverdiggere enn aktors anklager mot ham som tildels er skjemet av sjikane og billige insinuasjoner.

Jeg leser «Folk og Land» på grunn av dens nyttige partsinnlegg, og mange opplysninger fremkommer i bladet som aldri blir omtalt i vår «offentlige», statsstøttede presse. Ikke alle kan feies til side som løgn og propaganda. Vi som tilhører etterkrigstidens generasjoner, behøver ikke å betrakte krigstidens hendelser i sort og hvitt. Vi kan bruke våre kritiske synsevne til å registrere fargenyansene. Rettsoppgjørets hendelser kommer i alle fall ikke å stå for historiens dom som er en seier for nasjonens rettsbevissthet. Det var derimot seierherrens meget grundige hevn over de tapende, deres familier og deres etterkommere som i blant ble berøvet et normalt, materielt

og sosialt startgrunnlag i livet.

Det skulle vi som nasjon ha mot til å erkjenne.

*Idar Aarheim***Legalt landssvik...**

(Forts. fra s. 5)

som må akseptere en slik utvikling. Vi bør ikke glemme at i hovedsaken, skjer folkevandringen fra andre verdensdeler, folk av en annen rase, kultur og religion. Kort sagt helt ulik den europeiske.

For Norges del er det paradoksalt å vite at flyktingene som kommer hit i hovedsak rømmer fra regimer som våre regjeringer har hjulpet til makten, både økonomisk og propagandamessig. Dette er regimer som fortfarande blir holdt ved makten ved sovjets våpen, kubanske soldater og norsk hjelp på de resterende områder. En kan virkelig undres hvorfor Norge står i NATO, når vi utenfor Europa står på Warszawapaktens side. Dette må betraktes som forræderi både overfor eget land og våre allierte. Forstå den som kan.

Det må være noe sjukt over et folk, som er falt så djupt, at det slakter sine egne barn og importerer fremmede folkeslag. Et slikt folk har ikke livets rett. En regjering som fører sine landsmenn inn i en slik tilstand, begår et klart legalt landssvik. Vedtatt abortlov er deres legale slaktevåpen.

*En sogning***Hva vernevilje...**

(Forts. fra s. 3)

i Noreg, slik at 12 000 mann kunne klare å hærta eit land som er minst like kupert som Sveits.

Lærdommen må jo vera at skal eit land greie å halde seg nøytralt, må det vere sterkt nok til å halde inngangsbillettens så dyr at det ikkje lønar seg å gå til åtak korkje for den eine eller andre krigførande parten.»

Når ledelsen...

(Forts. fra s. 5)

klarte seg å være den nye divisjonskommandør, ville denne avgjørelse neppe kunne bebreides ham. Tvert imot ville han vel heller bli rost for besluttsomhet og rask handlemåte i gjenoppsettelse av ansvarlig kommandoforhold.

*Oslo 20.2.1987**Aa. H. Berg***BOKTJENESTEN**

Postboks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1. Telefonbest.: (02) 19 06 71

Serien: «SUPPLEMENT TIL OKKUPASJONSHISTORIEN»:

- eks. Odd Melsom: **På nasjonal uriaspost** kr. 50,-
- » Odd Melsom: **NS og fagorganisasjonen** .. kr. 50,-
- » Odd Melsom: **Fra kirke- og kulturkampen** kr. 50,-
- » Einar Syvertsen: **Også dette bør være sagt** kr. 50,-
- » ALLE 4 BIND: kr. 150,-
- » A. I. Bru: **Professor på ville veier** kr. 50,-
- » A. I. Bru: **Her er London** kr. 60,-
- » Adolf Hoel: **Universitetet under okkupasjonen** kr. 25,-
- » Walter Fyrst: **Min sti. NS blir til, o.m.a.** kr. 95,-
- » Finn Kjelstrup: **Den norske kapitulasjon** .. kr. 20,-
- » Per Lie: **Sannheten om Telavåg-affæren 1942** kr. 15,-
- » Sigurd Myting: **Politisk dømt** kr. 35,-
- » Kai Normann: **Diktene Laurbærkransen** ... kr. 20,-
- » Sundra Sand: **Vidkun Quisling's siste dager** kr. 10,-
- » Arne Tellefsen: **Når forsvaret forfaller** kr. 25,-

G A V E B Ø K E R for venner i utlandet:

- eks. Roald Astrup Nielsen:
- The «SOLBRIS» escapade** kr. 80,-
- » **La Fuga del «SOLBRIS»** kr. 80,-
- » **H. Franklin Knudsen: I was Quislings Secretary** kr. 55,-
- » **Unstad: Quisling. The Norwegian Enigma** kr. 40,-

«OPPGJØRET» BEDØMMES:

- eks. Institutet för Offentlig och Internationell Rätt:
- Den norska rättsuppgjørelsen** kr. 50,-
- » Forbundet: **Gi oss rettsstaten tilbake** kr. 5,-
- » Forbundet: **§ 104. Mere lys over rettsoppgjøret** kr. 10,-
- » Pastor A. E. Hedem: **Quo vadis Norvegia** . kr. 30,-
- » Ralph Hewins: **Quisling – profet uten ære** . kr. 60,-
- » H.r.advokat Albert Wiesener: **ASTRID D.D.D.** kr. 100,-
- » Gary Allen: **Ingen tør kalle det en sammensvergelse.** (Hvem trekker i trådene?) kr. 50,-

NYHETER:

- eks. Roald A. Nielsen: **«Solbris Ohoit!»** kr. 100,-
- » Torstein Gunnarson: **Sannheten om Kirsten Flagstad** kr. 150,-
- » H.r.advokat Albert Wiesener: **Lys over landssvikoppgjøret** kr. 145,-
- » Jørgen Sehested: **Broholmøtet** kr. 75,-

FRONTKJEMPERNE:**NYHET:**

- eks. Harly Foged: **Danske landsknægte, SS-soldat** kr. 90,-
- » Hans Werner Neulen: **An Deutsher Seite** Fremragende om norske o.a. frivillige på tysk side i Waffen-SS og Wehrmacht .. kr. 175,-
- eks. Sigurd Senje: **Glemt soldat** kr. 100,-

- » Ben Esper: **Tsjerkassy. Ambulansekjører på østfronten** kr. 100,-
- » R. Schulze-Kossens: **Militärischer Führernachwuchs der Waffen-SS. Die Junkerschulen** kr. 210,-
- » **Gebirgsjäger im Bild** kr. 210,-
- » **Panzergrenadiere der Panzerdivision Wiking im Bild** kr. 210,-
- » **Europäische Freiwillige im Bild** kr. 210,-

Legg til kr 15,- for forsendelse ved forskuddsbetaling til: Postgiro 5 15 46 38. Bankgiro 6063.05.01248 eller ved sjekk, i kontanter eller frimerker. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. som betales slik:

Navn:

Adresse:

Postnr.: Sted:

«Vennegavene» strømmer inn

Hjertelig takk for nye 54 «vennegaver» på tilsammen kr. 6 154,75.

Denne takken betyr imidlertid ikke at vi ikke har mer å takke for. Ny liste i neste nummer!

« V E N N E G A V E R »
fra «Folk og Land»s venner.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

Ø. M., Oslo	400,-	R. S., Stavanger	70,-
A. S. H., Oslo	100,-	T. S., Treungen	50,-
A. E., Oslo	400,-	T. R., Randeberg	70,-
P. H. B., Oslo	100,-	A. H., Arendal	20,-
O. G., Oslo	80,-	M. O., Hæstadvingen	50,-
P. H., Stabekk	100,-	S. M., Mundheim	200,-
H. R., Blommenholm	50,-	J. A. V., Haugesund	200,-
P. B. G. Aurskog	200,-	T. S., Nesttun	100,-
K. G., Heggedal	150,-	G. H., Turøy	100,-
P. M., Gran	80,-	J. W., Etne	120,-
H. N. Hurdal	70,-	F. G., Haugesund	100,-
O. H., Leira	20,-	D. S., Malmefjord	200,-
H. R., Rena	100,-	M. K., Kristiansund N	400,-
G. S., Bjonerøa	20,-	S. L., Vikedalen	50,-
A. G., Stavsjø	120,-	E. H., Melsingsæet	100,-
O. N., Tynset	120,-	K. L. H., Namsos	120,-
S. K., Gran	200,-	L. S., Råkvåg	50,-
B. N. D., Røykenvik	100,-	H. R., Ler	100,-
J. S. H., Ø. Rendal	20,-	I. A., Heimdal	70,-
K. H., Lillehammer	125,-	K. B. R., Moldjord	130,-
H. G., Hoksaund	100,-	F. J., Sigerfjord	100,-
B. S., Steinsholt	100,-	E. D., Sortland	60,-
O. S., Krøderen	170,-	T. E., Neena	20,-
A. Ø., Skien	100,-	A. O. D., Narvik	70,-
B. T., Skien	200,-	G. S., Harstad	30,-
H. S., Hallingby	50,-	M. K., Danmark	99,75
P. O. S., Stavanger	100,-	K. T., Tyskland	100,-

Våre fellessprog - en umistelig verdi

Av Hans Olavsén

Er du blitt lurt, Ola jøssing?

At vi som hørte til i Nasjonal Samlings rekke, ikke tok jøssingledernes manende appeller og fraser om hvilket Norge de skulle lage etter krigen alvorlig, var vel ikke så rart. På oss kunne det bare virke underlig når gamle riddere av det brukne gevær, mante sine tilhengere til krig og kamp etter at de selv hadde sørget for at de ikke hadde noe særlig og slåss med. Eller når folk som tidligere mente at de ikke hadde noe fedreland, og hånte oss for våre nasjonale idealer, plutselig begynte å bruke store ord om Norge og la seg til et svært så nasjonalt sprogbruk.

Vanskelig var det også å feste tiltro til kirkens plutselige bekymring for hva Nasjonal Samling sto for av grusomme avkristningsplaner, all den tid og stund vi faktisk hadde en programpost som tydelig sa fra at kristendommens grunnverdier skulle vernes. Det var andre partier som ikke hadde det. . . Heller tvært imot. Avkristningen av Norge begynte faktisk FØR krigen, fikk en STANS under krigen, og tok full fart igjen etter den.

Men vi forstår jo godt at våre jøssinger kunne ha kommet på den gode tanken at deres ledere under tidens trykk kunne ha lært noe, og derfor ha forbedret seg. Og at de derfor svelget resten av propagandeaen.

Men hva så i dag? Hva mener du i dag, Ola Jøssing, mer enn 40 år etter at alle de snille seiret, og slo Djevelen og alt hans vesen ihjel. Hvordan står det til med drømmen din i dag? Tror du ennå på propagandeaen fra den gangen? Hvordan står det til med verdensfreden som de lovet deg bare krigen var over? Aldri mer sult og nød i verden, sa de. Rettssikkerhet og trygghet for alle, ytringsfrihet og demokrati, og all verdens gode saker. BLE DU LURT?

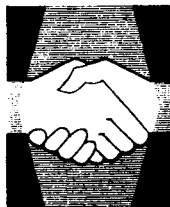
I såfall, kanskje det kunne være på tide at vi avblåste den annen verdenskrig nå, med alle dens unntak fra vanlig fredelig folkeskikk, og begynne å snakke sammen. Er våre meninger så farlige etter å ha vært forfulgte og utestengte fra samfunnsdebatten i over 40 år, burde du virkelig begynne å lure på HVOR MYE RETT vi kunne ha hatt. KJELTRINGER får da ikke slik medfart her i landet.

HJELP OSS Å HJELPE!

Med dette nummer av bladet følger en postgiroblankett til vår organisasjon som vi ber hver enkelt å benytte. Det er større behov for hjelp enn vi makter å dekke og senskader i form av nerveproblemer er et alvorlig problem. Vi gjør det vi makter for å yte der det trenges mest og har erfaring for at et håndtrykk i form av konkret og faktisk hjelp har en betydning utover dette.

Vi appellerer derfor til bladets lesere om en håndsrøking også denne gang.

Oslo, 7. mars 1987
E. Saxlund

**HJELPEORGANISASJONEN
FOR KRIGSSKADEDE**
FRONTKJEMPERE OG FALNES EFTERLATTE

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17-20, tirsdag kl. 11-14, onsdag kl. 17-20.

Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.

Kontoradresse: ENERHAUGSPLASSEN 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.

Jeg er vokset opp med en av landets mest markante dialekter og er glad i den. Jeg innser også dialektenes verdi som intimsprog. Med dette mener jeg at en dialekt knytter folk i en bygd eller et distrikt sammen på en måte som styrker det lokale fellesskap og gir identitet. Men når dette er sagt, må jeg også anmelde mine store betenkeligheter når det gjelder den overdrevne dyrkelse av dialektene som vi nå opplever.

Vi tilhører i verdenssammenheng et meget lite sprog-samfunn, og vårt sprog er, som alle vet, utsatt for et meget sterkt press utenfra. Det som derfor alle nasjonale krefter burde samle seg om, er å pleie og bevare det som er vår felles sprogsatt, nemlig det normalsprog som binder oss alle sammen. Riktignok har vi to normalsprog, men det er et problem jeg ikke her vil ta opp. Når jeg nedenfor bruker ordet normalsprog, mener jeg derfor det ene eller det annet etter hver enkelt's frie valg.

Mitt poeng er at vi som nordmenn ikke har råd til å trevle opp vårt sprog i et utall forskjellige varianter. Det kan bare føre til at vi med tid og stunder ikke lenger har noe normalsprog som knytter oss sammen. Det er derfor meget betenkelig at den nye departementsinnstillingen om norsk-undervisningen ikke med et ord nevner betydningen av at alle elever får en grundig og

effektiv opplæring i normalsproget. I stedet går man som kjent inn for i større grad å trekke dialektene inn i undervisningen. Antagelig gjør man dette fordi man fullstendig undervurderer barnas evne til å tilegne seg normer og regler. Personlig og basert på egen erfaring vil jeg hevde det stikk motsatte: Aldri er et barns sinn så åpent for og interessert i å lære et regelverk som i det øyeblikk barnet begynner på skolen. For hvert år som går, blir denne evnen mindre. Og forvirringen vil selvfølgelig bli total når man først skal lære at noe er riktig, mens man så et par år senere får beskjed om at det er helt galt.

Jeg vil gå så langt som til å si at ikke bare må innekserseringen av det normaliserte skriftsprog settes inn med en gang, men man må også ta i bruk normaliserte taleøvelser for å styrke elevenes evne til å snakke landsgyldig. Det kan skje ved at elevene får som oppgave å holde små foredrag i normalisert sprogdrakt. Det bør ikke bare skje for å styrke fellessproget utad, men også for å lette kommunikasjonen mellom de mange mennesker som i dag har brutt opp fra sitt opprinnelige miljø. Det hevdes fra enkelte hold at alle nordmenn uten vanskelighet forstår en hvilken som helst dialekt. Bortsett fra tre-fire meget vanskelig tilgjengelige dialekter kan dette kanskje

være riktig hvis man med «forstå» mener at man oppfatter hva det blir snakket om. Men kommunikasjon er ikke så enkel. Uhyggelig mange misforståelser og motsetninger i vårt samfunn skyldes rett og slett at den ene part ikke har oppfattet den eksakte mening i det den annen sa. Det er et problem til og med når man snakker et strengt normalisert sprog. Hvor mye verre blir det ikke da når dialektforskjellene kommer inn. Min egen dialekt inneholder f.eks. en rekke ord som har en helt annen, tildels direkte motsatt mening enn de samme ord når de forekommer i normalsproget. Det har fra tid til annen ført meg opp i ganske pussige situasjoner . . . inntil jeg lærte meg til å normalisere min tale utenfor mitt eget distrikt.

Men for å komme frem til en klar konklusjon: Dagens tendens til å ville heie frem dialektene på bekostning av vårt fellessprog, er en trusel mot vår fremtidige eksistens som eget sprogsamfunn. Hvis vi ikke har et fast sammentømret normalsprog å støtte oss til, vil vi i stigende grad bli utsatt for fremmede sprogimpulser. Hvis ungdommen skulle komme til å savne en fast, nasjonal form, hvor lett vil den da kunne gripe til engelsk for å uttrykke seg presist? Det sproget lærer de nemlig allerede i meget unge år i en korrekt og standardisert form.

Helt nødvendig at politiet styrkes

Det brukes penger til så mye rart, men ikke nok til det aller mest fundamentale, nemlig at skikkelige folk blir beskyttet mot pøbelens herjinger. Slik det nå er, kan ikke folk engang være trygge i sine egne hjem. Bare en beskjeden del av de utallige innbruddstyverier blir oppklart. Ja, selv når man vet hvem forbryteren er, hender det at man må la ham gå rett og slett på grunn av manglende kapasitet. Gatene blir stadig utryggere. Det har vært forferdende eksempler i det siste. En kvinne blir stukket ned og drept av en 16-åring på åpen gate i Trondheim. En ung pike blir plukket opp på landeveien

like ved sitt hjem, voldtatt og kvalt. En gutt blir trukket inn på et offentlig toalett i Drammen og voldtatt av en pervers person. Gamle mennesker blir overfalt i sine hjem. Slik kan man fortsette i det uendelige. Og dette skal være et ordnet samfunn!

Det vi nå trenger, er at myndighetene stryker noen av sine bevilgninger til unødvendigheter og gir politiet alle de midler det trenger. Slik forholdene er, er man fristet til å mene at politistyrken burde bortimot fordobles. Dessuten må politifolk betales langt bedre for den vanskelige jobben de har. Og endelig: Visse kret-

sers hets mot politiet må bringes til opphør. Hva slags innstilling er det at politiet ikke skal kunne ta litt hardt i når det står overfor en riktig durkdreven pøbel?

Men selv dette er ikke nok. Når vi har fått et politi som er i stand til å løse sine oppgaver, må vi også ha et rettsvesen som sørger for at pøbelen får en smekk den virkelig kan lære noe av.

Enkelte er visst av den mening at «lov og orden» er et slags banneord, men i virkeligheten er det selve forutsetningen for å unngå et stadig omsegripende pøbelvelde.

J.